

विषय संस्कृत
तृतीयः पाठः (शब्द परिचय-।।।)

प्रश्नोत्तर

1. (क) वर्ण संयोजनं कृत्वा पदं कोष्ठके लिखत-

यथा - प् + अ + र् + ण् + अ + म् = पर्णम्
ख् + अ + न् + इ + त् + र् + अ + म् = खनित्रम्
प् + उ + र् + आ + ण् + आ + न् + इ = पुराणानि
प् + ओ + ष् + अ + क् + आ + ण् + इ = पोषकाणि
क् + अ + ङ् + क् + अ + त् + अ + म् = कङ्कतम्

(ख) अधोलिखितानां पदानां वर्ण विच्छेदं कुरुत-

यथा - व्यंजनम् = व् + य् + अ + ज् + अ + न् + अ + म्
पुस्तकम् = प् + उ + स् + त् + अ + क् + अ + म्
भित्तिकम् = भ् + इ + त् + इ + क् + अ + म्
नूतनानि = न् + ऊ + त् + अ + न् + आ + न् + इ
वायायनम् = व् + आ + य् + आ + य् + अ + न् + अ + म्
उपनेत्रम् = उ + प् + न् + ए + त् + र् + अ + म्

2. चित्रं दृष्ट्वा उत्तरं लिखत -

यथा-

(क) किं पतति?
उत्तर- फलम् पतति

(ख) मयूरौ किं कुरुत?

उत्तर- मयूरौ नृत्यति

(ग) एते के स्तः?

उत्तर- एते क्रिडनके स्तः

(घ) बालिकाः किं कुर्वन्ति?

उत्तर- बालिकाः पठन्ति

(ङ) कानि विकसन्ति?

उत्तर- पुष्पाणि विकसन्ति

3. निर्देशानुसारं वाक्यानि रचयत-

यथा-

(क) एतत् पतति। (बहुवचने) - एतानि पतन्ति
(ख) एते पर्ण स्तः। (बहुवचने) - एतानि पर्णानि सन्ति
(ग) मयूरः नृत्यति। (बहुवचने) - मयूराः नृत्यन्ति
(घ) एतानि यानानि। (द्विवचने) - एते याने
(ङ) छात्रे लिखतः। (बहुवचने) - छात्राः लिखन्ति
(च) नारिकेलं पतति। (द्विवचने) - नारिकेले पततः

4. उचितपदानि संयोज्य वाक्यानि रचयत-

(क) कोकिले	कुजतः
पवनः	वहति
पुष्पम्	विकसित
खगः	उत्पतति
मयूरः	नृत्यन्ति
सिंहाः	गर्जन्ति